

Συνάντηση εργασίας και εκπαίδευση επιμελητών προτύπων ΕΛΟΤ
«Ποιότητα ορολογικών εργασιών στη μετάφραση»
Παρασκευή 18 Ιανουαρίου 2019

Ζητήματα μετάφρασης Προτύπων
Μεταφρασεοστρεφής ορογραφία
Παραδείγματα από την εμπειρία της ΕΛΟΤ/ΤΕ21

Μαβίνα Πανταζάρα
Επίκουρη Καθηγήτρια ΕΚΠΑ
Μέλος της ΕΛΟΤ/ΤΕ21
mavinap@frl.uoa.gr

Η επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21

«Ορολογία – Γλωσσικοί πόροι»

- Η Τεχνική Επιτροπή ΤΕ 21 του ΕΛΟΤ είναι η Εθνική Επιτροπή Τυποποίησης στην Ορολογία και είναι κατοπτρική της Διεθνούς Επιτροπής TC37 του ISO «Language and Terminology».
- Αντικείμενο της Επιτροπής είναι η τυποποίηση στο πεδίο της Ορολογίας και συγκεκριμένα η θέσπιση/υιοθέτηση αρχών, κανόνων και μεθόδων ορολογίας, με την επεξεργασία και απόδοση στην ελληνική των προτύπων ορολογίας του ISO και με την επεξεργασία για έκδοση Ελληνικών Προτύπων στον τομέα της Ορολογίας.
- Είναι πλήρες μέλος (P-Member) της TC37 του ISO, καθώς και όλων των Υποεπιτροπών της. Στο πλαίσιο αυτό, παρακολουθεί και ενημερώνεται για όλο το έργο της Επιτροπής, ενώ συμμετέχει στις συζητήσεις και ψηφοφορίες για τα νέα πρότυπα και άλλα τυποποιητικά κείμενα που προκύπτουν.
- Είναι ενεργό μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) και του Ελληνικού Δικτύου Ορολογίας (ΕΔΟ) και συνεργάζεται με επιστήμονες καθώς και με ελληνικούς και διεθνείς επιστημονικούς φορείς.

Το έργο της επιτροπής ΕΛΟΤ/ΤΕ21 (ενδεικτικά)

1. ΕΛΟΤ 402 / ISO 704 «Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι»
2. ΕΛΟΤ 561-1 / ISO 1087-1 «Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 1: Θεωρία και εφαρμογή»
3. ΕΛΟΤ 561-2 / ISO 1087-2 «Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 2: Πληροφορικές εφαρμογές»
4. ΕΛΟΤ 562 / ISO 860 «Ορολογική εργασία – Εναρμόνιση εννοιών και όρων»
5. ΕΛΟΤ 1445 / ISO 23185 «Αξιολόγηση ορολογικών πόρων – Γενικές έννοιες, αρχές και απαιτήσεις»
6. ΕΛΟΤ 1447 / ISO 12616 «Μεταφρασεοστρεφής ορογραφία»

Ελληνικά πρότυπα για τη Μετάφραση

- ΕΛΟΤ 1447 / ISO 12616 «Μεταφρασεοστρεφής ορογραφία»
  - Το Ελληνικό Πρότυπο τέθηκε σε δημόσια κρίση και εκδόθηκε το 2017.
  - Στο μεταξύ, το αντίστοιχο Διεθνές Πρότυπο έχει αποσυρθεί και πρόκειται να αντικατασταθεί. Υπό επεξεργασία το έγγραφο εργασίας: ISO/WD 12616-1 Terminology work in support of multilingual communication – Part 1: Fundamentals of translation-oriented terminography.
- ΕΛΟΤ xxxx / ISO 17100 «Υπηρεσίες μετάφρασης – Απαιτήσεις για Υπηρεσίες μετάφρασης» (υπό επεξεργασία)

Βασικές έννοιες

- **ορολογική εργασία** (terminological work)
εργασία που αφορά τη συστηματική **συλλογή, περιγραφή, επεξεργασία και παρουσίαση** των εννοιών και των κατασημάνσεών τους, καθώς και τη **δημιουργία** των κατασημάνσεων (δηλ. όρων, ονομάτων, συμβόλων)
- **ορολογικά δεδομένα** (terminological data)
δεδομένα που σχετίζονται με έννοιες ή τις κατασημάνσεις τους, π.χ. κύριος εισόδιος όρος, ορισμός, γραμματική πληροφορία, πραγματολογική πληροφορία κτλ.
- **ορογραφία** (terminography)
μέρος της ορολογικής εργασίας που αφορά την εγγραφή και παρουσίαση των ορολογικών δεδομένων

Βασικές έννοιες

- **μετάφραση (translation)**
σύνολο διεργασιών για την απόδοση του περιεχομένου της γλώσσας-πηγής σε περιεχόμενο της γλώσσας-στόχου σε γραπτή μορφή
- **εξέλεγχος (check)**
εξέταση του περιεχομένου στη γλώσσα-στόχο που διενεργείται από τον μεταφραστή
- **διγλωσσική επιμέλεια (revision)**
διγλωσσική εξέταση του περιεχομένου στη γλώσσα-στόχο σε σχέση με το περιεχόμενο της γλώσσας-πηγής ως προς την καταλληλότητά του για τον συμφωνημένο σκοπό
Επίσης και: «μεταφραστική επιμέλεια» και «αντιπαραβολική επιμέλεια».
- **μονογλωσσική επιμέλεια (review)**
μονογλωσσική εξέταση του περιεχομένου στη γλώσσα-στόχο ως προς την καταλληλότητά του για τον συμφωνημένο σκοπό
Επίσης και: «επιμέλεια».

Συνοπτική παρουσίαση
του Ελληνικού Προτύπου
ΕΛΟΤ 1447 / ISO 12616
«Μεταφρασεοστρεφής ορογραφία»

Δομή προτύπου

- Εισαγωγή
- Αντικείμενο
- Τυποποιητικές παραπομπές
- Όροι και ορισμοί εννοιών
- ...
- ...
- ...
- Παράρτημα Α (Πληροφοριακό) Παραδείγματα και επεξηγήσεις σχετικά με τις κατηγορίες δεδομένων
- Παράρτημα Β (Πληροφοριακό) Αλφαβητικό ευρετήριο όρων και θεμάτων
- Παράρτημα Γ (Πληροφοριακό) Ελληνοαγγλογαλλικό γλωσσάριο όρων
- Παράρτημα Δ (Πληροφοριακό) Αγγλοελληνογαλλικό γλωσσάριο όρων
- Παράρτημα Ε (Πληροφοριακό) Γαλλοελληνοαγγλικό γλωσσάριο όρων
- Βιβλιογραφία

Εισαγωγή

- Οι μεταφραστές που ασχολούνται με εξειδικευμένα κείμενα αντιμετωπίζουν ολοένα περισσότερο την **ανάγκη καταγραφής και ανάκτησης της ορολογικής πληροφορίας**, προκειμένου να εξοικονομούν χρόνο και να εργάζονται πιο αποτελεσματικά.
- Η εμπειρία έχει δείξει ότι **η ορογραφία διευκολύνει τη μετάφραση** επιτρέποντας στους μεταφραστές
  - να καταγράφουν και να συστηματοποιούν την ορολογία,
  - να χρησιμοποιούν την ορολογία με συνέπεια σε βάθος χρόνου και
  - να ασχολούνται πιο αποτελεσματικά με πολλές γλώσσες.
- Με τη **συστηματική καταγραφή της ορολογικής πληροφορίας**, οι μεταφραστές αυξάνουν την επίδοσή τους, βελτιώνουν την ποιότητα του μεταφράσματος και αυξάνουν την παραγωγικότητά τους.
- Μια οργανωμένη συλλογή ορολογικής πληροφορίας δίνει στους μεταφραστές τη δυνατότητα να **παρακολουθούν** και να **επαναχρησιμοποιούν** την εμπειρογνώσιά τους, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνει τη **συνεργασία** μεταξύ μεμονωμένων μεταφραστών ή ομάδων μεταφραστών.

Αντικείμενο

- Το παρόν Ελληνικό Πρότυπο παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες προς τους μεταφραστές και το βοηθητικό μεταφραστικό προσωπικό με στόχο **την εγγραφή, τη συντήρηση και τη γρήγορη και εύκολη ανάκτηση της ορολογικής πληροφορίας όσον αφορά τη μεταφραστική εργασία.**
- Η ποιότητα ενός μεταφράσματος απορρέει εν μέρει από τα γλωσσικά στοιχεία, όπως είναι το ύφος και η γραμματική, και εν μέρει από την ακριβή χρήση της ορολογίας. Οι κατευθυντήριες οδηγίες που περιέχονται στο παρόν Ελληνικό Πρότυπο **καθορίζουν τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον έλεγχο ποιότητας της ορολογικής πληροφορίας στα μεταφράσματα.** Οι κατευθυντήριες οδηγίες επιδέχονται, επίσης, προσαρμογές ώστε να αποτελούν τη βάση για τη διαχείριση κειμένων στη γλώσσα-πηγή, παράλληλων κειμένων, μεταφρασμάτων και άλλων πληροφοριών (π.χ. βιβλιογραφιών, παραπομπών) στη γλώσσα-στόχο.
- Το παρόν Ελληνικό Πρότυπο μπορεί να έχει εφαρμογή στην εργασία είτε ενός μεμονωμένου μεταφραστή είτε μιας μεταφραστικής ομάδας ή υπηρεσίας. Επιπλέον, προδιαγράφει κατευθυντήριες οδηγίες που είναι απαραίτητες για την **ανταλλαγή ορολογικών δεδομένων.**

Όροι και ορισμοί εννοιών

ορογραφία (terminography)

μέρος της ορολογικής εργασίας που αφορά την εγγραφή και παρουσίαση των ορολογικών δεδομένων

[ΕΛΟΤ 561-1:2006]

κατηγορία δεδομένων (data category)

προδιαγραφή ενός πεδίου δεδομένων

[ΕΛΟΤ 561-2:2007]

στοιχείο δεδομένων (data element)

μονάδα δεδομένων που, σε ορισμένο συγκείμενο, θεωρείται αδιαίρετη

[ΕΛΟΤ 561-2:2007]

Χαρακτηριστικά της μεταφρασεοστρεφούς ορογραφίας

- Οι μεταφραστές έχουν την ανάγκη να αποθηκεύουν και να ανακτούν ένα σύνολο δεδομένων πολύ μεγαλύτερο από αυτό που αποθηκεύεται συνήθως σε μια βάση ορολογικών δεδομένων. Για τον λόγο αυτό, η **μεταφρασεοστρεφής ορογραφία** έχει ως αντικείμενό της όχι μόνο το **ορολόγιο** σε όλες τις μορφές του (δηλαδή όρους, ονόματα και ορισμένα σύμβολα), αλλά και το **φρασεολόγιο**, τα **συγκείμενα**, καθώς και **τυποποιημένα τμήματα κειμένου**.
- Η εφαρμογή της μεταφρασεοστρεφούς ορογραφίας περιλαμβάνει την **αποθήκευση ορολογικών πληροφοριών** σχετικών με το κείμενο, σε ένα προκαθορισμένο και συμφωνημένο μορφότυπο (κατά κανόνα πληροφορικοποιημένο) και επιπλέον την αναγνώριση **εδικών κατηγοριών δεδομένων**, οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνονται σε κάθε λήμμα.
- Οι ορολογικές πληροφορίες που περιέχονται σε ένα κείμενο πρέπει να **αναγνωρίζονται** σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια. Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει, στη συνέχεια, να μελετώνται και να τεκμηριώνονται **με τη χρήση αξιόπιστων και έγκυρων πηγών**, όποτε αυτό καθίσταται εφικτό. Σε περιπτώσεις όπου ο μεταφραστής δεν μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση σε τέτοιες πηγές, συνιστάται να **συνεργάζεται με τους ειδικούς του εκάστοτε θεματικού πεδίου** προκειμένου να βρει τρόπους που θα **συμβάλουν στην ενδεδειγμένη μετάφραση των ορολογικών πληροφοριών**.

Διαχείριση ορολογικών πληροφοριών

- Η **διαχείριση της ορολογίας** και των συναφών πληροφοριών περιλαμβάνει την καταγραφή αυτών των πληροφοριών σε ορολογικά λήμματα τα οποία απαρτίζουν μια βάση δεδομένων ή μια συλλογή όρων σχεδιασμένη ώστε να ικανοποιεί τις ειδικές απαιτήσεις του χρήστη. Η διαχείριση ορολογικών πληροφοριών με τη βοήθεια υπολογιστή κρίνεται απαραίτητη όταν η συλλογή όρων υπερβεί ορισμένο μέγεθος.
- Το **ορολογικό λήμμα** αποτελεί τη βασική μονάδα μιας συλλογής ορολογικών πληροφοριών και απαρτίζεται από κατηγορίες ορολογικών δεδομένων που σχετίζονται μεταξύ τους και ομαδοποιούνται με βάση διαφορετικά κριτήρια.
- Μια **συλλογή ορολογικών λημμάτων** μπορεί να συγκροτηθεί σε βάση δεδομένων. Η εσωτερική δομή μιας τέτοιας βάσης δεδομένων συνιστάται να είναι όσο το δυνατόν πιο ευέλικτη προκειμένου οι χρήστες να μπορούν να την προσαρμόσουν στις δικές τους ανάγκες. Τα ορολογικά λήμματα μπορούν επίσης να συνδέονται με άλλους τύπους πληροφοριών όπως για παράδειγμα βιβλιογραφικές πληροφορίες, διευθύνσεις φορέων ή ονόματα και διευθύνσεις πελατών που αναζητούν μεταφραστικές υπηρεσίες.
- Το **μορφότυπο των ορολογικών λημμάτων** είναι επίσης κατάλληλο και μπορεί να προσαρμοστεί στην πολύγλωσση διαχείριση πληροφοριών όπως ονόματα (π.χ. ονόματα προϊόντων, φορέων, επαγγελματιών), φρασεολογικές μονάδες και τυποποιημένα τμήματα κειμένου.
- Η **δομή του ορολογικού λήμματος** πρέπει να διασφαλίζει:
  - ότι όλες οι ορολογικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στη σημασία, στη χρήση ανάλογα με το συγκεκριμένο κτλ., μπορούν να εγγραφούν επαρκώς και
  - ότι όλες οι πληροφορίες είναι εύκολα επεξεργάσιμες και ανακτήσιμες.

Σύγχρονες αρχές οργάνωσης των κατηγοριών δεδομένων

Υπενθύμιση των βασικών αρχών που διέπουν το Πρότυπο:

- **Αρχή της εννοιοστρέφειας** (concept orientation): Η έννοια (concept) είναι η βασική μονάδα μιας ορολογικής εγγραφής (terminological entry).
- **Αρχή της αυτονομίας του όρου** (term autonomy): Όλοι οι όροι που κατασημαίνουν μία έννοια παριστάνονται ως ισοδύναμοι και καθένας από αυτούς περιγράφεται χωριστά.
- **Αρχή της επαναληψιμότητας** (repeatability): αφορά την ικανότητα που έχει μια δεδομένη κατηγορία δεδομένων να χρησιμοποιείται περισσότερες από μία φορές σε μια ορολογική εγγραφή (π.χ. μία ορολογική εγγραφή μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από έναν όρους στην ίδια γλώσσα αλλά και σε περισσότερες από μία γλώσσες, ή για μία γλώσσα μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από έναν συνώνυμους όρους στην ίδια γλώσσα).

Κατηγορίες δεδομένων για ορολογικές πληροφορίες

- **Ουσιώδεις και προαιρετικές κατηγορίες δεδομένων**
  - Οι **ουσιώδεις** κατηγορίες δεδομένων περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που απαιτούνται ώστε ένα ορολογικό λήμμα να είναι πλήρες. Οι ελάχιστες βασικές πληροφορίες είναι: **Κύριος εισόδιος όρος, Ημερομηνία εισόδου, Πηγή**.
  - Το βασικό ορολογικό λήμμα δύναται να επεκταθεί με την προσθήκη **προαιρετικών** κατηγοριών δεδομένων, όπως το «θεματικό πεδίο», το «αναγνωριστικό λήμματος» ή το «συνώνυμο», ανάλογα με τον σκοπό της συλλογής ή της βάσης των ορολογικών δεδομένων.
- **Επαναλαμβανόμενες κατηγορίες δεδομένων**
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
  - Ένα ορολογικό λήμμα περιέχει συνήθως κύριους εισόδιους όρους σε περισσότερες από μία γλώσσες (επαναληψιμότητα ανά γλώσσα και όχι εντός της ίδιας γλώσσας).
  - Ένα λήμμα δύναται να περιλαμβάνει περισσότερα συνώνυμα για κάθε γλώσσα (επαναληψιμότητα εντός της ίδιας γλώσσας και ανά γλώσσα).
  - Ένα λήμμα δύναται να περιέχει περισσότερα από ένα συγκεκριμένα, πιθανώς ένα ανά συνώνυμο. Κάθε συγκεκριμένο, ορισμός κτλ. ενδέχεται να χρειάζεται τη δική του πληροφορία σε σχέση με την πηγή (επαναληψιμότητα εντός της ίδιας γλώσσας).

Περιγραφή των κατηγοριών δεδομένων

- (1) Κατηγορίες δεδομένων για όρους και πληροφορίες **σχετιζόμενες με τους όρους**
  - Κατηγορίες δεδομένων για τύπους όρων
  - Κατηγορίες δεδομένων για πληροφορίες σχετιζόμενες με τους όρους

- (2) Κατηγορίες δεδομένων **σχετιζόμενες με την περιγραφή των εννοιών**
  - Πεδίο και υποπεδίο
  - Περιγραφή σχετιζόμενη με την έννοια

- (3) Κατηγορίες **διαχειριστικών δεδομένων**

[βλ. Κατηγορίες δεδομένων στο ISO 12620]

Περιγραφή των κατηγοριών δεδομένων

(1) Κατηγορίες δεδομένων για όρους και πληροφορίες **σχετιζόμενες με τους όρους**

- Κατηγορίες δεδομένων για **τύπους όρων**:
  - κύριος εισόδιος όρος (συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων π.χ. φορέων)
  - συνώνυμο
  - πλήρης μορφή
  - συντομομορφή (π.χ. συντομογραφίες, αρκτικόλεξα, ακρώνυμα κτλ.)
  - παραλλαγή (π.χ. ορθογραφικές παραλλαγές, αδόκιμες παραλλαγές)
  - σύμβολο
  - τύπος
  - φρασεολογική μονάδα (π.χ. λεξικές συνάψεις και συμφράσεις)
  - τυποποιημένο κείμενο
- Κατηγορίες δεδομένων για **πληροφορίες** σχετιζόμενες με τους όρους
  - γραμματική (π.χ. γραμματική κατηγορία, γένος, αριθμός, κατηγορία ουσιαστικού)
  - χρήση (όπως γεωγραφική χρήση, χρονική ένδειξη και ιδιοταγής περιορισμός)
  - στάτο του όρου (π.χ. αδόκιμος, δεκτός, προτιμώμενος, συνιστώμενος, προτεινόμενος)
  - ισοδυναμία (π.χ. βαθμός ισοδυναμίας, κατευθυντικότητα και κωδικός αξιοπιστίας)

Περιγραφή των κατηγοριών δεδομένων

(2) Κατηγορίες δεδομένων **σχετιζόμενες με την περιγραφή των εννοιών**

- Πεδίο και υποπεδίο:
  - Οι ορολογικές πληροφορίες μπορούν να ταξινομηθούν με διάφορους τρόπους, για παράδειγμα ως προς το **θεματικό πεδίο** (π.χ. ιατρική, οικονομία) ή τον **τύπο της πληροφορίας** (π.χ. όνομα φορέα, επάγγελμα, όνομα πελάτη ή έργου).
- Περιγραφή σχετιζόμενη με την έννοια:
  - ορισμός
  - επεξήγηση
  - συγκείμενο
  - ισοδυναμία
  - σχήμα
  - σημείωση

Περιγραφή των κατηγοριών δεδομένων

(3) Κατηγορίες διαχειριστικών δεδομένων

- Οι κατηγορίες αυτές περιλαμβάνουν πληροφορίες που αφορούν **τη δημιουργία και τη συντήρηση** των ορολογικών δεδομένων. Εκτός από τις κλασικές **βιβλιογραφικές αναφορές**, η κατηγορία της πηγής περιέχει συχνά δεδομένα που τεκμηριώνουν προφορικές πηγές (για παράδειγμα, δεδομένα που αφορούν τους ειδικούς ενός θεματικού πεδίου).
  - ημερομηνία εισόδου
  - ημερομηνία τροποποίησης
  - ημερομηνία έγκρισης
  - υπευθυνότητα (π.χ. εισήχθη από, επικαιροποιήθηκε από, εγκρίθηκε από)
  - αναγνωριστικό υποσυνόλου (π.χ. υποσύνολο πελάτη, υποσύνολο έργου)
  - κωδικός γλώσσας
  - αναγνωριστικό λήμματος
  - διαπαραπομπή
  - πηγή

Αναφόριση και αναγνώριση πηγών

- Στη μεταφρασεοστρεφή ορογραφία είναι αναγκαία η καταγραφή των πηγών. Οι μέθοδοι τεκμηρίωσης των πηγών δίνονται στο ΕΛΟΤ 560. Είναι σημαντικό να διασφαλίζεται η ορθή διαχείριση:
  - των πληροφοριών που αφορούν τις πηγές (π.χ. έργα αναφοράς, σχετική βιβλιογραφία, ειδικοί που ρωτήθηκαν) και
  - των εγγράφων στη γλώσσα-πηγή, των μεταφρασμάτων και των συναφών παραπομπών.
- Η θέσπιση ενιαίων κανόνων για τη διαχείριση των πηγών των ορολογικών πληροφοριών
  - ενισχύει την αποτελεσματικότητα και διευκολύνει την οργάνωση της μεταφραστικής εργασίας σε βάθος χρόνου,
  - αυξάνει την αξιοπιστία των εγγεγραμμένων ορολογικών πληροφοριών και
  - διευκολύνει την ανταλλαγή ορολογικών πληροφοριών.
- Αυτοί οι κανόνες διασφαλίζουν την ενιαία εγγραφή και την αναμφίσημη αναγνώριση των πηγών των ορολογικών πληροφοριών και ταυτόχρονα διευκολύνουν την ανάλυσή τους από την πλευρά του μεταφραστή.
- Οι παράγοντες αυτοί είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για την ανάκτηση πηγών κατά την εγγραφή, χρήση, επικαιροποίηση και συντήρηση των λημμάτων. Τα χρησιμοποιούμενα αναγνωριστικά θα πρέπει να ανταποκρίνονται σε αναμφίσημες βιβλιογραφικές περιγραφές.

Γενικές απαιτήσεις μιας βάσης ορολογικών δεδομένων

- Μορφοτύπηση για την εισαγωγή δεδομένων
  - Φύλλο εγγραφής
  - Σχεδιάγραμμα
- Ανάκτηση δεδομένων
  - Ανάκτηση λημμάτων
  - Επιλογή και παρουσίαση των κατηγοριών δεδομένων στην έξοδο

Παράρτημα:

Πλήρη ορολογικά λήμματα — Δείγματα

- **Αριθμός λήμματος:** 21509
- **Θεματικό πεδίο:** τηλεπικοινωνίες, εξοπλισμός επικοινωνίας
- **Όρος EN:** optical-fiber amplifier
- **Συντομογραφία EN:** OFA
- **Συνώνυμο EN:** optical-fibre amplifier
- **Σημείωση χρήσης EN:** «optical-fiber amplifier» είναι ο προτιμώμενος αμερικανικός όρος για τον εν λόγω πελάτη, ενώ «optical-fibre amplifier» είναι ο προτιμώμενος όρος για την Μεγάλη Βρετανία.
- **Συνώνυμο EN:** fiber-optic amplifier
- **Συνώνυμο EN:** fiber amplifier
- **Ορισμός EN:** amplifier that amplifies a signal carried on an optical fiber without converting it to an electrical signal and recovering it back to an optical signal, using a pump, usually a high-powered laser, to provide the power for amplification of the optical signal
- **Σημείωση EN:** In the early days of fiber transmission systems, it was necessary to convert the original light signal on the fiber to electrical impulses, regenerate the signal, then amplify it, then convert it back to light pulses, then send it on its way.
- **Βλέπε επίσης:** erbium-doped fiber amplifier
- **Πηγή EN:** Weik, Martin H. Communications Standard Dictionary. Third Edition. Chapman & Hall, 1996. p. 663.
- **Πελάτης:** NSE
- **Ημερομηνία εισαγωγής:** 15-10-1997
- **Εισήχθη από:** CBO
- **Όρος FR:** amplificateur à fibre
- **Βλέπε επίσης:** amplificateur à fibre dopée à l'erbium
- **Πηγή FR:** France Télécom. Les télécommunications. Paris, X, A. Descours, 1993. p. 420
- **Ημερομηνία εισόδου:** 30-10-1997
- **Εισήχθη από:** RME
- **Ημερομηνία τροποποίησης:** 12-02-1999
- **Επικαιροποιήθηκε από:** ELA

Άλλα παραδείγματα (1)

Πηγή: Μ. Κατσογιάννου & Ε. Ευθυμίου, *Ελληνική Ορολογία: Έρευνα και Εφαρμογές*, Εκδ. Καστανιώτη, 2004.

Λήμμα:	νόβα	Αρ. δελτίου: 56
Γραμμ. κατηγορία:	ουσιαστικό, αρσενικό, άκλιτο	
Συνώνυμα:	καινοφανής, καινοφανής αστέρας	
Αγγλ.:	nova, temporary star	
Γαλλ.:	nova	
Γνωστικός τομέας:	Αστρονομία	
Υποτομέας:	Μεταβλητοί αστέρες	
Ορισμός:	Μεταβλητός κατακλυσμικός αστέρας του οποίου η λαμπρότητα αυξάνεται σημαντικά και απότομα για ένα πολύ μικρό χρονικό διάστημα και κατόπιν επανέρχεται σταδιακά. (AL, 212)	
Παράδειγμα (ελλ.):	Οι εκρήξεις νόβα, αν και παράγουν τόση ενέργεια όση ο Ήλιος σε 10.000 χρόνια, δεν είναι τόσο ισχυρές όσο οι εκρήξεις σουπερνόβα και το άστρο δεν καταστρέφεται. (ΕΠ)	
Παράδειγμα (αγγλ.):	The novae are cataclysmic variables in which the hydrogen-rich material, [...], periodically undergoes thermonuclear denotation, being converted to helium with a massive liberation of energy. (IU, 134)	
Παράδειγμα (γαλλ.):	La brusque augmentation d'éclat des novæ est due à l'explosion des couches superficielles de l'étoile. (AL, 212)	
Σημείωση:	Οι νόβα είναι διπλοί αστέρες των οποίων η έκρηξη οφείλεται κυρίως στη μεταφορά αστρικής ύλης από έναν αστέρα της Κύριας Ακολουθίας H-R προς ένα λευκό νάνο και στην υπερθέρμανσή της λόγω επιτάχυνσης από το ισχυρό βαρυτικό του πεδίο.	
Σχόλια:	Ο όρος προέρχεται από το λατινικό <i>nova stella</i> που σημαίνει «νέο άστρο» και διατηρεί στα αγγλικά και στα γαλλικά τον πληθυντικό <i>novae</i> . Στα ελληνικά απαντά και με τα τρία γένη, χωρίς να είναι σαφές ποιος τύπος θεωρείται δόκιμος.	
	Σύνταξη: μκ, 94.07 Επιμέλεια: νπ, 94.09	

Άλλα παραδείγματα (2)

Πηγή: IATE

communications systems [EDUCATION AND COMMUNICATIONS > communications]		EP
information technology and data processing (3236) [EDUCATION AND COMMUNICATIONS]		
en	worm	★★
	computer worm	★★★
Reference: 'Malicious software: Train the trainer reference guide', ENISA, p. 14, https://www.enisa.europa.eu/publications/archive/malicious-software_train-the-trainer-guide , p. 14 [9.11.2017]		
Definition: a self-replicating program able to propagate itself across a network, typically having a detrimental effect		
Definition reference: 'worm', Oxford English Dictionary, https://en.oxforddictionaries.com/definition/worm [9.11.2017]		
Language level note: Unlike a virus, a worm generally does not alter or destroy data on a computer.		
Term Note: The term takes the adjective to provide additional clarity in cases where the concept may be ambiguous.		
Context: "Stuxnet, a highly advanced computer worm discovered last year, specifically targeted Siemens industrial software assumed to be used in nuclear fuel enrichment plants."		
Context reference: 'Embedded computing you can trust', European Commission, http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8390 [9.11.2017]		
el	λογισμικό σκουλήκι	★★★
Reference: (2) ΕΛΤΟ 1992 ; Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας(MOTO-OTE)		
	σκουλήκι υπολογιστή	★★★
fr	ver informatique	★★★
Reference: Comment ça marche, Encyclopédie > Ver informatique, http://www.commentcamarche.net/contents/1236-ver-informatique [25.1.2018]		
Definition: logiciel malveillant se propageant sur les ordinateurs en passant par un réseau informatique, et qui, bien que différent du virus informatique, peut permettre d'espionner l'ordinateur, en détruire des données, ralentir son fonctionnement ou encore faire planter le système d'exploitation		
Definition reference: Dictionnaire Linternaute > Ver informatique, http://www.linternaute.com/dictionnaire/fr/definition/ver-informatique/ [25.1.2018]		
Language level note: Le ver et le virus sont tous deux capables de se reproduire, mais à la différence du virus, le ver n'a pas besoin d'un programme hôte pour le faire. Il est totalement autonome. Les vers informatiques peuvent s'attaquer à une station de travail (ver de station de travail) ou à d'autres systèmes informatiques, habituellement par les réseaux (ver de réseau). Les vers informatiques sont souvent en perpétuel déplacement dans la mémoire d'ordinateur qu'ils surchargent et minent progressivement, consommant, parfois jusqu'à la paralysie, les ressources du système informatique. Source: Office québécois de la langue française, En toute sécurité informatique > ver informatique, https://www.oqif.gouv.qc.ca/ressources/bibliotheque/dictionnaires/terminologie_sec_informatique/ver_informatique.html [25.1.2018]		
Term Note: L'adjectif peut être laissé de côté si le contexte est clair.		
Context: Auparavant, les vers visaient surtout les petits réseaux de communication intra-entreprise via Internet, mais il s'avère que les vers informatiques servent désormais à perpétrer des cyberattaques de grande envergure, et les responsables pourraient être toute une nation, voire même une alliance de deux ou plusieurs Etats.		
Context reference: Anti-cybercriminalité.fr, Articles, "Le ver informatique est la cyber attaque la plus utilisée par les pirates des temps modernes", http://www.anti-cybercriminalite.fr/article/le-ver-informatique-est-la-cyber-attaque-la-plus-utilis%C3%A9e-par-les-pirates-des-temps-modernes [25.1.2018]		

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
ΤΟΥ ISO/WD 12616-1

«Terminology work in support of multilingual communication – Part 1: Fundamentals of translation-oriented terminography»

Δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στα εξής:

- Βασικούς εμπλεκόμενους στο έργο της ορογραφίας
- Βασικές αρχές διαχείρισης ορολογίας
- Κριτήρια για την επιλογή και αξιοπιστία των πηγών
- Βασικές ικανότητες και δεξιότητες
- Βασικά στάδια της ορολογικής εργασίας
- Βασικές αρχές οργάνωσης των ορολογικών δεδομένων
- Εργαλεία

Εισαγωγή

- Δεν αφορά πλέον μόνο μεταφραστές, αλλά οποιονδήποτε εκπονεί ορολογική εργασία στο πλαίσιο μετάφρασης ή άλλου είδους πολύγλωσσης επικοινωνίας. Διάκριση ανάμεσα σε “terminologists” και “terminology workers”.
- Terminology work is conducted by people with different backgrounds. **This document focuses on the fundamentals necessary to perform basic terminology work in translation contexts.** For clear communication, the title “terminology worker” was chosen to represent anyone doing terminology work as an ancillary function of their professional activities. A **terminology worker** might be a translator, project manager or technical communicator and might work as a single-person enterprise, at language service providers, or in-house at companies or other organizations. **Terminologists** and **terminology workers** share the same basic skill set covered in this document. Terminologists have knowledge and competences beyond what is described here and will be discussed further in the future ISO 12616-2.
- **One of the most common scenarios for a terminology worker** is the following: A client produces documentation in a particular domain in a source language and asks a freelance translator to translate a variety of interrelated documents. Since no terminology was provided, the translator recognizes that it would be beneficial to document the terminology found during translation work to maintain consistency across documents in the target language. The translator carries out the necessary tasks and follows terminographical best practices and principles.

Αντικείμενο

- Το αντικείμενο διευρύνεται και δεν αφορά πλέον μόνο την περιγραφή κατηγοριών δεδομένων για τη δημιουργία και συντήρηση μιας συλλογής ορολογικών δεδομένων, αλλά περιγράφει επίσης δεξιότητες, εργαλεία και διεργασίες της μεταφρασεοστρεφούς ορολογικής εργασίας.
- This document specifies fundamentals of translation-oriented terminography to provide guidance for arriving at sound bilingual or multilingual terminology. **This part of ISO 12616 deals with the main tasks, skills, technologies and processes for translation-oriented terminography practiced by terminology workers.** A terminology worker might be a translator, project manager or technical communicator and might work as a single-person enterprise, at language service providers, or in-house at companies or other organizations. More complex tasks and more sophisticated technologies will be covered in the future ISO 12616-2. **This is not a translation standard.**

Όροι και ορισμοί εννοιών

- Δίνονται πολύ περισσότεροι ορισμοί εννοιών που εμπλέκονται στο πεδίο της μεταφρασεοστρεφούς ορογραφίας:
  - Εμπλεκόμενοι: terminology worker – terminologist – technical communicator
  - Ορολογικά προϊόντα: terminology resource – terminology repository
  - Ορολογικές εργασίες: terminology work – **terminography** – term extraction – term excerption – term identification – candidate terminology – term assessment
  - Κατηγορίες δεδομένων: **data category** – open data category – closed data category – terminological data – terminological entry – **data element** – data field
  - Τύπος και σχηματισμός όρων: terminologisation – base form – designation – term – name – phrase – lexical unit
  - Αρχές διαχείρισης ορολογίας: data granularity – data elementarity – term autonomy – concept orientation – repeatability
  - Ορολογική προσέγγιση: prescriptive terminology – descriptive terminology
  - Μετάφραση: source language – target language

Βασικοί εμπλεκόμενοι

- This clause describes the roles involved in creating, modifying and to a certain degree using terminology resources. Terminology resources are created for certain purposes and for certain users and therefore users who provide feedback, for example on a terminological entry, participate in terminology work. This clause, however, deals with the roles and skills that are necessary to create and maintain a terminology resource. It does not describe users as a terminology resource; rather it focuses on who is involved in terminology work.
- In the simplest scenarios, **translators** are acting as terminology workers who do term mining, research, documentation and then use the terminology documented in their terminology tool. For the research, they may consult subject matter experts or other language professionals.
- In more complex scenarios, the terminology worker may be the translation **project manager** who carries out the above tasks and then makes the terminology available to translators.
- Monolingual terminology work might also be prepared by terminology workers such as **technical communicators**. They may hand off their work either directly to a terminology worker or make it available via a translation project manager.

Βασικές αρχές διαχείρισης ορολογίας

- Terminology workers shall be **familiar with the basic theoretical model supporting any terminology work**: as human beings, we perceive objects of our physical world or conceive objects in our thinking. Perceiving or conceiving one or more objects, we summarise the relevant properties of these objects and abstract them into concepts. Concepts are thus purely mental representations and correspond to the objects in question. For human communication about objects or their concepts, we use various types of designations (e.g. terms and names).
- Note that in **prescriptive terminology** work (e.g. standardisation or controlled language environments) to ensure clarity, one and only one designation shall be specified as preferred in the termbase, whereas in **descriptive terminology** work it may be desirable to include synonymous terms that are used in different environments or situations.
- Generally speaking, during data collection **definitions and explanations should be found in each language**. Definitions may then be composed in line with the conceptual structures of the language. Definitions should only be translated in specific scenarios, e.g. when introducing neologisms and loan terms to a target language where no definition exists or in international standardization or multilingual legislation.
- **Terminology work must not be confused or equated with the activity of translation**. Terminology work can be carried out in one language only. But it covers at least two languages if it is one of the processes that contribute to or is required for the process of translation. Terminology work is focused on concepts and their representations in **language for special purposes** while translation texts generally also contain **general language**.
- Similarly, **a termbase is different from a translation memory**. Both are databases, but the former contains managed concepts and their designations plus supporting terminological information while the later contains translation segments in two languages. A translation memory system may at times serve as a terminology resource, e.g. for bilingual term extraction.

Αναφόριση και αναγνώριση πηγών

- Από πού;
  - Γενικά και εξειδικευμένα έργα αναφοράς, όπως εγκυκλοπαίδειες και λεξικά, εκπαιδευτικά βιβλία, εγχειρίδια και σχετική βιβλιογραφία, βάσεις ορολογικών δεδομένων και σωμάτων κειμένων, καθώς και ειδικοί του πεδίου.
- Επιλογή των πηγών
  - Ποιότητα των πληροφοριών (π.χ. αξιοπιστία του συγγραφέα ή ειδικού, το κοινό-στόχος του τεκμηρίου, γεωγραφική συνάφεια, ημερομηνία έκδοσης, μεθοδολογία, αρτιότητα σύνταξης).
  - Καταλληλότητα για τον σκοπό (βλ. εισαγωγή, πίνακα περιεχομένων, ευρετήριο, συνολική προοπτική και επίπεδο γλώσσας).

Ικανότητες και δεξιότητες

- Γενικές δεξιότητες:
  - Γενικές γνώσεις – ικανότητα επίλυσης προβλημάτων – συστηματικότητα και ακρίβεια – αφαιρετική σκέψη – δημιουργικότητα – ευελιξία
- Γνώση των διεθνών προτύπων ISO 704, ISO 1087 & ISO 10241
- Ειδικές δεξιότητες στην Ορολογία:
  - Να κατανοούν τη διάκριση μεταξύ των εννοιών «έννοια», «αντικείμενο», «κατασήμανση» και να είναι σε θέση να τις εφαρμόζουν στην ορολογική εργασία,
  - Να κατανοούν και να εφαρμόζουν την εννοιοκεντρική μέθοδο
  - Να γνωρίζουν τους μηχανισμούς σχηματισμού των όρων στις γλώσσες εργασίας τους
  - Να εφαρμόζουν κριτήρια αξιολόγησης όρων
  - Να γνωρίζουν τις αρχές των ορολογικών ορισμών
  - Να κατανοούν το είδος των σχέσεων μεταξύ εννοιών και να μπορούν να δημιουργούν εννοιοδιαγράμματα
  - Να κατανοούν τις έννοιες «συνωνυμία», «ομωνυμία», «ισοδυναμία» και να τις αναγνωρίζουν μέσα σε κείμενα
- Άλλες γνώσεις και δεξιότητες:
  - Γνώσεις στην τεχνολογία πληροφοριών – Εξαγωγή όρων – Γλωσσικές δεξιότητες – Γνώση θεματικού πεδίου – Ικανότητα έρευνας και αναζήτησης – Κοινωνικές και πολιτισμικές ικανότητες

Ορολογικές διεργασίες και δραστηριότητες

- Στοχοθεσία:
  - γλώσσες – αντικείμενο – πληροφορίες και κατηγορίες δεδομένων – χρονική σειρά εργασιών – χρήση όρων – μέσα ανάπτυξης – θέματα ασφάλειας και/ή εμπιστευτικότητας
- Ροή εργασιών:
  - δημιουργία αποθετηρίου → αναγνώριση κατασημάνσεων και εννοιών (εξαγωγή όρων) → έρευνα και ανάλυση κατασημάνσεων και εννοιών → επεξεργασία και τεκμηρίωση ορολογικών δεδομένων → χρήση και ανταλλαγή ορολογικών δεδομένων → συντήρηση

Διαχείριση δεδομένων

- Κατηγορίες δεδομένων για ορολογικούς πόρους
- Γενικές αρχές:
  - εννοιοστρέφεια (concept orientation)
  - αυτονομία όρου (term autonomy)
  - αυτοτέλεια των πεδίων (data elementarity)
  - βαθμός λεπτομέρειας της ανάλυσης (data granularity)
  - επαναληψιμότητα πεδίων (repeatability)
  - ανοιχτές και κλειστές κατηγορίες δεδομένων
  - υποχρεωτικές και προαιρετικές κατηγορίες δεδομένων
  - ανταλλαγή και διαλειτουργικότητα των ορολογικών δεδομένων

Εργαλεία

- Επεξεργαστής κειμένου (text editor)
- Λογιστικό φύλλο (spreadsheet program)
- Λογισμικό ανάλυσης κειμένων ή δημιουργίας συμφραστικών πινάκων (text analysis tool, concordancer, corpus analysis software)
- Εργαλείο εξαγωγής όρων (term extraction tool)
- Σύστημα διαχείρισης ορολογίας (terminology management system)

Παράδειγμα ορολογικού λήμματος

Example of a spreadsheet

Example: A translator is translating a text on mathematics from English into French. After carrying out the necessary research, she records and stores bilingual terminological data on the concepts 'natural number' and 'integer' in a spreadsheet. The resulting terminological entry is depicted in Figure 9 below.

Language	Concept ID	Term	Definition	Definition reference
EN	001	natural number	element of the unlimited sequence $\{0, 1, 2, 3, \dots\}$	International Electrotechnical Commission, 2017: Electropedia, entry 102-02-01; http://www.electropedia.org/iev/iev.nsf/display?openform&ievref=102-02-01 (21.07.2017)
FR	001	nombre entier naturel	élément de la suite illimitée $\{0, 1, 2, 3, \dots\}$	International Electrotechnical Commission, 2017: Electropedia, entry 102-02-01; http://www.electropedia.org/iev/iev.nsf/display?openform&ievref=102-02-01 (21.07.2017)
FR	001	entier naturel		International Electrotechnical Commission, 2017: Electropedia, entry 102-02-01; http://www.electropedia.org/iev/iev.nsf/display?openform&ievref=102-02-01 (21.07.2017)
EN	002	integer	element of the unlimited totally ordered set $\{\dots, -2, -1, 0, 1, 2, \dots\}$	International Electrotechnical Commission, 2017: Electropedia, entry 102-02-02; http://www.electropedia.org/iev/iev.nsf/display?openform&ievref=102-02-02 (21.07.2017)
FR	002	nombre entier	élément de l'ensemble totalement ordonné et illimité $\{\dots, -2, -1, 0, 1, 2, \dots\}$	International Electrotechnical Commission, 2017: Electropedia, entry 102-02-02; http://www.electropedia.org/iev/iev.nsf/display?openform&ievref=102-02-02 (21.07.2017)

Figure 9: Bilingual terminological data recorded in a spreadsheet.

Ελάχιστες υποχρεωτικές κατηγορίες

ΕΛΟΤ 1447	ISO/WD12616-1
– κύριος εισόδιος όρος – ημερομηνία εισόδου – πηγή	– /term/ – /definition/ or /explanation/ or /context/ (NEO) – /creation date/ – /source/ or /source identifier/ – /concept identifier/ or /term identifier/ (NEO)

Η εμπειρία της επιτροπής
ΕΛΟΤ/ΤΕ21
«Ορολογία – Γλωσσικοί πόροι»

Μετάφραση και Τυποποίηση

- **Ορολογία θεματικού τομέα**
  - Γενικοί και ειδικοί όροι του τομέα της Ορολογίας (Ισοδυναμίες όρων 3.055 ορολογικών λημμάτων της Βάσης TERMTERM)
  - Τρίγλωσσο γλωσσάριο όρων στο τέλος κάθε προτύπου
- **Τυποποιητικές εκφράσεις**
  - "shall" indicates a **requirement** > απαιτείται, πρέπει
  - "should" indicates a **recommendation** > συνιστάται, θα πρέπει
  - "may" is used to indicate that something is **permitted** > επιτρέπεται, μπορεί
  - "can" is used to indicate that something is **possible**, for example, that an organization or individual is able to do something > μπορεί, δύναται
- **Τυποποιητικές παραπομπές**

Τρίγλωσσο γλωσσάριο όρων

(ΕΛΟΤ 1447 / ISO 12616)

Αγγλικός ισοδύναμος όρος ⁴	Ελληνικός όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος ⁵
terminology	ορολόγιο	terminologie
terminology collection	ορολογική συλλογή	fonds de terminologie
terminology database, terminological database	βάση ορολογικών δεδομένων	base de données terminologiques
terminology management	διαχείριση ορολογίας	gestion de la terminologie
terminology record	ορολογική εγγραφή	enregistrement de terminologie
terminology work	ορολογική εργασία	travail terminologique
term-related information	πληροφορίες που σχετίζονται με όρους	informations liées aux termes
text quality	ποιότητα μεταφράσματος	qualité du texte
textbook	διδακτικό εγχειρίδιο	ouvrage scolaire
text-related terminological information	ορολογικές πληροφορίες σχετικές με το κείμενο	informations terminologiques relatives au texte
thesaurus system	σύστημα θησαυρού	système de thésaurus
title	τίτλος	titre
tracking	ιχνηλάτηση	suivi
trade name	εμπορική ονομασία	marque commerciale
trademark	εμπορικό σήμα	marque déposée
traditional bibliographic reference	κλασική βιβλιογραφική αναφορά	référence bibliographique classique
traditional terminology methodology	κλασική ορολογική μεθοδολογία	méthodologie terminologique classique
translation	μετάφραση	traduction
translation	μετάφρασμα	traduction
translation environment	μεταφραστικό περιβάλλον	environnement de traduction
translation support staff	βοηθητικό μεταφραστικό προσωπικό	personnel d'assistance à la traduction
translation work	μεταφραστική εργασία	travail des traducteurs
translation-oriented terminography	μεταφρασεοστρεφής ορογραφία	terminographie axée sur la traduction

Μετάφραση και Τεκμηρίωση

- Διασταύρωση με άλλα Πρότυπα (ΕΛΟΤ ή ISO), για παράδειγμα:
  1. ΕΛΟΤ 402/ISO 704 «Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι»
  2. ΕΛΟΤ 561-1/ISO 1087-1 «Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 1: Θεωρία και εφαρμογή»
  3. ΕΛΟΤ 561-2/ISO 1087-2 «Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 2: Πληροφορικές εφαρμογές»
  4. ISO 12620 «Terminology and other language and content resources — Specification of data categories and management of a Data Category Registry for language resources»

Μετάφραση και Ορολογία

- Παράδειγμα: benchmark, benchmarking (βλ. ISO 23185)
- Πρβλ. EN evaluation, assessment, FR évaluation (comparative)
- Ακολούθησαν διάφορα στάδια επεξεργασίας:
  - Αποδελτίωση λεξικών
  - Αποδελτίωση άλλων προτύπων
  - Ερώτημα προς τη διεθνή επιτροπή για διευκρινίσεις
  - Συζήτηση στο εσωτερικό της επιτροπής

benchmark, benchmarking

(ΕΛΟΤ 1445 / ISO 23185)

αρεικριτήριο

〈Ορολογία〉 **ιδιοχαρακτηριστικό χρηστικότητα** (3.6) που χρησιμοποιείται ως σημείο αναφοράς ή μέτρο με βάση το οποίο μπορεί να μετρηθεί η **χρηστικότητα** (3.5) ενός **ορολογικού πόρου** (3.7)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Το αντίστοιχο ρήμα είναι το νεολογικό: **αρεικρινώ** (< αρείων + κρίνω) = αξιολογώ συγκριτικά, εφαρμόζω αρεικριτήριο / -α).

αρεικρίνηση

〈Ορολογία〉 εφαρμογή **αρεικριτηρίων** (3.9) σε **ορολογικούς πόρους** (3.7)

Μετάφραση και Επιμέλεια

- Μετάφραση
  - Περίπτωση 1^η: μετάφραση από άνθρωπο
  - Περίπτωση 2^η: μετάφραση με χρήση μεταφραστικής μνήμης
- Διγλωσσική (ή αντιπαραβολική) επιμέλεια με βάση το Πρότυπο ISO στα αγγλικά, και δευτερευόντως στα γαλλικά.
- Μονογλωσσική επιμέλεια του Προτύπου στα ελληνικά.
- Τοπικοποίηση: προσαρμογή όρων, παραδειγμάτων, σημειώσεων κτλ. στην ελληνική γλώσσα και πραγματικότητα.

Παραδείγματα τοπικοποίησης στο Πρότυπο ΕΛΟΤ 1447
Παράρτημα: Κατηγορίες δεδομένων για όρους και πληροφορίες σχετιζόμενες με τους όρους
(1) γραμματική κατηγορία

en όρος: present en γραμματική κατηγορία: επίθετο fr όρος: actuel fr γραμματική κατηγορία: επίθετο fr συνώνυμο: present el όρος: παρών el γραμματική κατηγορία: επίθετο el συνώνυμο: τωρινός	en όρος: present en γραμματική κατηγορία: ουσιαστικό fr όρος: présent fr γραμματική κατηγορία: ουσιαστικό el όρος: παρόν el γραμματική κατηγορία: ουσιαστικό
el όρος: μοναχός el γραμματική κατηγορία: επίθετο en όρος: solitary en γραμματική κατηγορία: επίθετο	el όρος: μοναχός el γραμματική κατηγορία: ουσιαστικό en όρος: monk en γραμματική κατηγορία: ουσιαστικό

Παραδείγματα τοπικοποίησης στο Πρότυπο ΕΛΟΤ 1447
Παράρτημα: Κατηγορίες δεδομένων για όρους και πληροφορίες σχετιζόμενες με τους όρους
(2) αριθμός

en όρος: chisel fr όρος: ciseau fr αριθμός: ενικός	en όρος: scissors fr όρος: ciseaux fr αριθμός: πληθυντικός el όρος: ψαλίδι el αριθμός: ενικός
el όρος: αποδοχή el αριθμός: ενικός en όρος: acceptance	el όρος: αποδοχές el αριθμός: πληθυντικός en όρος: earnings

Συνοψίζοντας

- Η Τεχνική Επιτροπή ΤΕ21 του ΕΛΟΤ επεξεργάζεται και αποδίδει στην ελληνική γλώσσα τα πρότυπα ορολογίας του ISO.
- Εμπειρία τόσο στη μετάφραση και στην επιμέλεια προτύπων, όσο και στην ορογραφία για τον θεματικό τομέα της Ορολογίας.
- Εφαρμογή των κανόνων ορολογίας και τυποποίησης στη διαχείριση ορολογικών δεδομένων.